

Мектеп жасына дейінгі балалардың сөйлеу тілінің бұзылуының алдын алу

Таралуы гаджеттер, ауызша қарым-қатынастың жетіспеушілігі және қазіргі қоғамның басқа да проблемалары балалардың сөйлеу тілінің бұзылуынан зардап шегуіне әкеліп соқтырады. Көбінесе бала туылғаннан бастап теледидарға, планшетке, телефонға үйренеді. Мультфильмдер мен компьютерлік ойындар оның анасының бесік жырын, әжесінің ертегісін, әкесімен әңгімелерін алмастырады. Ал экрандағы сөйлеуді ми тек шудың фоны ретінде қабылдайды және нәрестенің дамуына ешқандай әсер етпейді. Егер бала бір уақытта балабақшаға бармаса, онда мектепке дейін оның ересектермен де, құрдастарымен де үнемі қарым-қатынас тапшылығы болады. Оның сөйлеу мінез-құлқынан үлгі алатын және қарым-қатынас дағдыларын дамытатын ешкімі жоқ.

Әрине, мұқият ата-аналар сәбиінің қалай дамып жатқанына міндетті түрде назар аударады. Сондықтан 2-3 айда балада пайда болады ызылдау, 6-7 айда – былдырлау сөйлеу. 1 жасқа қарай бала кем дегенде 10 сөз айтады, 2 жасында 3-4 сөзден сөйлемдер құрастырады, 3 жасында – жай сөйлемдер. Ал егер 2,5 жасқа дейін бала сөйлемесе немесе бірнеше сөзді ғана қолданса, тіпті одан да көп оның сөйлеген сөзін түсінбесе және оған жауап бермесе, сөйлеу қабілеті бұзылған маманға – логопедке жүгінудің уақыты келді ме деп ойлаған жөн. .

Баланың сөйлеуіндегі күрделі мәселелерді ата-аналар өз бетінше шеше алмайды, өйткені ол үшін білім мен арнайы құрал-жабдықтар қажет. Бірақ логопедпен кеңескеннен кейін кейбір сөйлеу бұзылыстарын түзетуге тырысуға болады. Маман ата-аналарға сөйлеуді дамытуға бағытталған ойындарды ұсынады, онда сіз балаңызбен үй шаруасынан қол үзбей ойнай аласыз.

Мысалы, сіз кешкі асты дайындаумен айналысып жатырсыз, ал кішкентайыңыз қасыңызда айналады. Оған бұршақ, күріш, қарақұмық немесе тіпті тары сұрыптауды ұсыныңыз – осылайша нәресте сізге қолдан келгенше көмектесіп, сонымен бірге саусақтарын жаттықтырады. Өйткені, саусақтардың дамуы сөйлеудің дамуымен тығыз байланысты.

Балаңызбен бірге кешкі ас дайындап көріңіз. Тағамдардың атауында [С] дыбысы болуы керек: салат, ірімшік торттары, жеміс сусыны, сорпа. Осы бойынша сол қағида бойынша, басқа дыбыстар кездесетін тағамдардың атауы бар мәзір ойлап табыңыз.

Тұзды қамырмен ойындар қызықты болуы мүмкін. Одан жасалған қолөнер бұйымдары өте ұзақ уақыт сақталады, оларды тіпті ойнауға болады. Рецепт қарапайым: екі стакан ұн, бір стакан тұз, бір стакан су (оны бояуға

болады), екі ас қасық өсімдік майы – бәрін араластырыңыз, сәл қыздырыңыз, сонда сіз жұмсақ кесек аласыз. Денсаулық үшін мүсіндеңіз!

Қайнатылған жұмыртқаның қабығын тастамаңыз, ол балалардың қосымшалары үшін керемет материал болады. Қабықтарды кесектерге бөліңіз, бала саусақтарымен оңай алып кететін болса, оны кез келген қолжетімді бояғыштармен бояңыз. Алдымен картонға пластилиннің жұқа қабатын жағыңыз, ол фон болады, содан кейін жұмыртқа қабығының бөліктерінің дизайнын немесе өрнегін жайыңыз.

Бәлкім, әр үйде ескі жіп, жіп, мақта, көбік, мамық, түймелер, моншақтар бар шығар... оларды лайықты пайдалануды табыңыз! Мақта мен жіптен, түймелерден және моншақтардан қоянның немесе мысық Мурканың портретін жасап көріңіз.

Баламен қонаққа барар жолда логопедиялық ойындарды да ойнауға болады. Кішкентай бүлдіршіннен қайда бара жатқанымызды, қандай көлік түрімен жүретінімізді, әжеміздің тұратын жерін, әжең үшін кім екенінді, ол бізге қалай қарайтынын сұрау. Қайтар жолда баладан тағы кім қонаққа келгенін, бізді немен емдегенін және т.б. сұраңыз.

Автокөлікпен жүру де сөйлеуді дамытуға арналған тамаша ойын алаңы бола алады: "Керісінше айт»(қалың – жіңішке, суық – ыстық); "Сүйіспеншілікпен ата" (жапырақ – жапырақ, саңырауқұлақ – саңырауқұлақ); "Беске дейін сана" (бір бұлт, екі бұлт...); "Көңілді рифмалар" (шам – пеш, дәптер – бесік); "Армандаушы" (бұлтқа қарап, бұл не болуы мүмкін деп ойлау); "Төртінші қосымша" (әтеш, қаз, үйрек, ит)

Және, әрине, ата-аналардың өздері де балаларына жақсы үлгі болуы керек. Егер бала бала кезінен өзінің сүйікті ертегілер кітабына ұйықтап қалса, үлкендерден күн сайын жүз мың "Неге?" деген сұраққа жауап алып, ата-анасынан қолдау мен достық қарым-қатынасты көрсе, оның сөйлеуі дұрыс және дер кезінде дамиды. дер кезінде.

Мұғалім-логопед Галковская көшесі Ольга Викторовна